

Överförmyndar- nämndens budget 2023–2025

Typ av styrdokument: Budget
Beslutande instans: Överförmyndarnämnden
Datum för beslut: 2022-12-13
Diarienummer: 2022.040 ÖN

Gäller för: Överförmyndarnämnden
Giltighetstid: t.om. 2023-12-31
Revideras senast: 2023-12-31
Dokumentansvarig: Enhetschef
Överförmyndarsamverkan

Innehåll

Överförmyndarnämndens verksamhet	3
Verksamhetens omfattning	3
Överförmyndarnämndens mål och nyckeltal	5
Prioriterat mål 2023: Granskning av årsräkningar	5
Uppdrag	7
Nämndens budget.....	8
Ekonomiska ramar, överförmyndarnämnden	8
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	9
Bilaga 1 – Internkontrollplan	8
Bilaga 2 – Risk- och väsentlighetsanalys	9

Överförmyndarnämndens verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Uppdraget består främst i att verka för att personer som företräds av någon annan i ekonomiska och andra frågor, en så kallad ställföreträdare, inte ska drabbas av rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet. Genom sitt uppdrag ska nämnden skydda personer som inte själva kan ta vara på sina rättigheter eller sköta sin ekonomi. En kompetent och engagerad ställföreträdare bidrar i stor utsträckning till stabilitet och en mer hållbar vardag för sin huvudman.

I uppdraget ingår också att utreda behov av god man eller förvaltare samt att rekrytera och utbilda dessa ställföreträdare.

Överförmyndarnämndens verksamhet utförs i form av en gemensam förvaltningssamverkan mellan Alingsås och Lerums kommuner. Överförmyndarnämnden har ingen personal. Enheten för Överförmyndarsamverkan tillhör kommunledningskontoret. Personalen och övrig verksamhet köps av nämnden. Prioriterade mål och indikatorer som följs upp på förvaltningsnivå avseende kommunledningskontoret omfattar därför även Överförmyndarsamverkan.

Verksamhetens omfattning

Överförmyndarsamverkan sköter den dagliga verksamheten för både Alingsås och Lerums överförmyndarnämnd. Nedan finns en sammanställning över Alingsås akter, det vill säga antal akter med en person som har ställföreträdare. Därefter följer en sammanställning över några vanliga ärendetyper där Alingsås överförmyndarnämnd varit ansvarig myndighet.

Antal akter Aktiva per 31/12	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (30/11)
Godmanskap, FB 11 kap. 1–4 §§	246	267	295	302	302	306	284
Förvaltarskap, FB 11 kap. 7 §	40	47	47	55	58	54	47
Förmyndarskap	113	125	140	171	161	135	142
God man ensamkommande barn	108	38	25	7	3	1	1
Totalt	507	477	507	535	524	496	474

Ett viktigt mått inom verksamheten är det så kallade *aktnettot*. Det totala antalet akter kan vara relativt oförändrat medan varje ny och avslutad akt kräver åtgärder som tar tid i anspråk. Exempelvis kan det komma hundra nya akter och samtidigt avslutas hundra akter, *aktnettot* är detsamma men det har varit en hög belastning på förvaltningen. Ett annat viktigt mått inom verksamheten är vad som händer inom ramen för en personakt under ett år. Exempelvis handläggning av dödsbo, fastighetsförsäljning, uttagsmedgivande, klagomål eller byte av ställföreträdare.

Ärenden 2022 (t.o.m. 30/11)	Antal	Ärenden 2022 (t.o.m. 30/11)	Antal
Nya akter	89	Ansökan om samtycke:	
Avslutade akter	81	- Uttag spärrat kontot FB 13:8	23
Byte av ställföreträdare	42	- Uttag spärrat kontot FB 14:8	117
Granskade tillgångsförteckningar	24	- Åtgärd avseende fast egendom	4
Granskade årsräkningar	337	- Arvskifte/åtgärd i dödsbo	17
Granskade sluträkningar	73	- Övrigt	2
Föreläggande från tingsrätten	44		
Anmälan om god man/annan stf	7		

Utöver granskning, handläggning, rekrytering och utredningar enligt ovan har verksamheten också hållit två grundutbildningar för god man/förvaltare under 2022 och ett digitalt informationstillfälle i samband med årsräkningsinlämning. Samtliga blanketter, mallar och rutiner har setts över och uppdaterats med anledning av sammanslagningen hösten 2021. Ett arbete som fortsätter under 2023, då nya behov uppmärksammas löpande. Former för samverkan med parter som verksamheten kommer i kontakt med har börjat utvärderas under hösten 2022. Detta arbete ska utvecklas vidare under 2023 för att hitta strukturer för samverkan. Målet är att skapa större förståelse hos andra aktörer, både för hur verksamheten arbetar och för vad en god man kan förväntas göra och inte.

Verksamheten har haft öppen telefontid tre dagar per vecka, erbjudit möjlighet att boka tid för att bli uppringd av en handläggare samt tagit emot i genomsnitt 3,3 bokade besök i veckan.

Överförmyndarnämndens mål och nyckeltal

Överförmyndarnämnden beslutade inför 2022 om mål för verksamhetens granskning av årsräkningar. Granskning av ställföreträdarnas årliga redovisning är det främsta verktyget i nämndens tillsyn. Målet har en tydlig koppling till risk- och väsentlighetsanalysen, där risken att enskilda drabbas på grund av förskingring och bedrägligt beteende hos ställföreträdare har det högsta riskvärdet.

En bieffekt av målet är att ställföreträdare får snabb återkoppling på sin redovisning och kan åtgärda eventuella mindre brister tidigt. I förekommande fall beslutas också om arvode avseende föregående år i samband med granskningen. Att ställföreträdare kan räkna med återkoppling på sin redovisning före sommaren är en viktig förutsättning för att kunna rekrytera och behålla ställföreträdare med rätt kompetens.

För att kunna följa utvecklingen är det relevant att målen är samma under en längre period. Uppföljningen av vissa mål har försvårats utifrån att verksamhetssystemet som används inte på något enkelt sätt erbjuder möjlighet att ta fram underlag för uppföljning. Detta ska därför ses över inför 2023. Målen är dock samma som föregående år.

Utöver granskningsmålet har verksamheten planerat att fortsatt satsa på utbildning för ställföreträdare under 2023. Behovet av utbildning är stort, både avseende nya personer som kan ta uppdrag och befintliga ställföreträdare som behöver få påfyllning för att hålla sig uppdaterade. Av denna anledning är förslaget att nämnden i sin budget gör en särskild satsning på kostnadsfria utbildningar under kommande år.

Prioriterat mål 2023: Granskning av årsräkningar

Prioriterat mål: Granskning av årsräkningar 2023		
Indikator:		
Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	
80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2023.	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen	
Motivering: Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada		
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år.	80 %	Ej uppnått

Prioriterat mål: Granskning av årsräkningar 2023
Indikator:

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	
100 % av alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2023, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar.	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen	
Motivering: Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada		
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Andel årsräkningar där granskningen påbörjats sista juni 2023.	100 %	Ej uppnått

Prioriterat mål: Granskning av årsräkningar 2023
Indikator:

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	
Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger.	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen	
Motivering: Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada		
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Antal årsräkningar där granskningen inte är färdig sju månader efter att handlingen kom in.	0	Ej uppnått

Prioriterat mål: Granskning av årsräkningar 2023
Indikator:

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	
10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3). Bland dessa ska räkningar som granskats med anmärkning föregående år ingå. Övriga ska väljas ut genom stickprov och omfatta alla kategorier av förordnade ställföreträdare.	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen	
Motivering: Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada		
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Andel årsräkningar där djupgranskning genomförts.	10 %	Uppnått

Prioriterat mål: Granskning av årsräkningar 2023

Indikator:

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	
Ställföreträdare som lämnar sin första årsräkning ska prioriteras för granskning.	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen	
Motivering: Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada		
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2022
Andel av ställföreträdare som redovisar för första gången och som får sin årsräkning granskad fortare än den genomsnittliga tiden för granskning.	100 %	Ej uppföljt

Uppdrag

Överförmyndarnämnden har inte tilldelats uppdrag ifrån kommunfullmäktige i övrigt.

Nämndens budget

Ekonomiska ramar, överförmyndarnämnden

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader	-2 742	-2 727	-2 828	-2 882
Lokalhyror	0	-29	-30	-31
Köp av tjänster	-2 434	-2 624	-2 721	-2 773
Övriga kostnader	-101	-203	-211	-215
Verksamhetens kostnader	-5 277	-5 583	-5 790	-5 900
Verksamhetens nettokostnader	-5 277	-5 583	-5 790	-5 900
Kommunbidrag	5 277	5 583	5 790	5 900
Finansnetto	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0

2023 tilldelas överförmyndarnämnden ett kommunbidrag om 5 583 tkr. För kommande år räknas budgeten upp med 100 procent av prisindex för kommunal verksamhet. Detta innebär en uppräkningsgrad på grundkommunbidraget om 5,8 procent år 2023, 3,7 procent år 2024 och 1,9 procent år 2025.

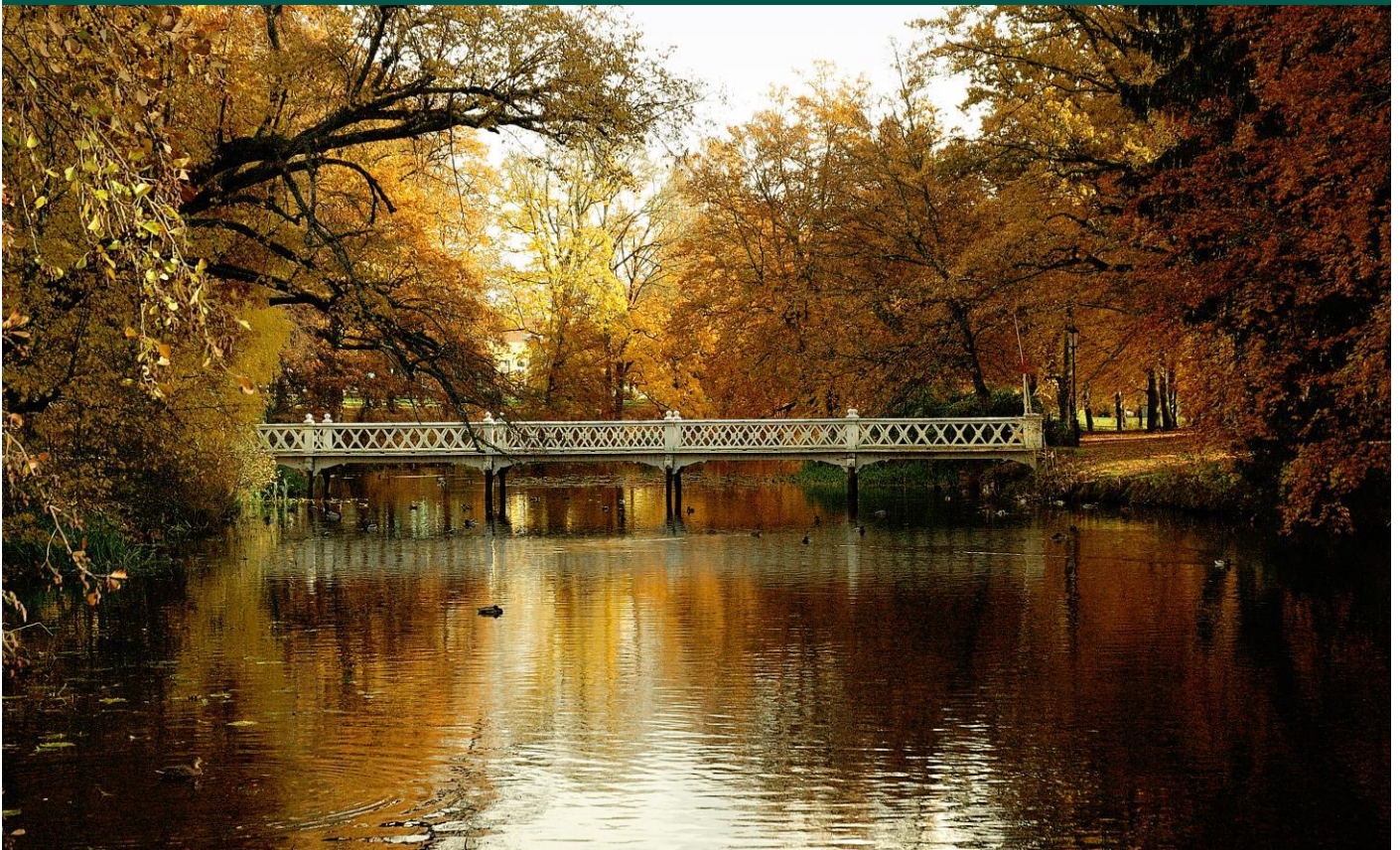
Jämfört med budgeten för 2022 sker det justeringar inom respektive kontogrupp.

Personalkostnaderna justeras ner med 15 tkr till följd av lägre arvoden och ersättningar till ställföreträdarna än vad som tidigare budgeterats för. Av den budgeterade posten för personalkostnader avser ca 7 procent politiska arvoden. Resterande del avser ersättningar och arvoden till ställföreträdarna.

Den budgeterade posten för lokalhyror om 29 tkr förklaras av att nämnden avser att hålla fler utbildningar för ställföreträdare under år 2023, vilket även är förklaringen till att budgeten för övriga kostnader ökar med 102 tkr. Budgeten för köp av tjänster avser framför allt debitering för Överförmyndarsamverkan som organisatoriskt är placerad under kommunstyrelsen. Kostnaderna för Överförmyndarsamverkan förväntas öka med ca 155 tkr jämfört med föregående år. Ytterligare poster inom kontogruppen köp av tjänster är 14 tkr för Ipads samt en post om 30 tkr för oförutsedda händelser.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Överförmyndarnämnden har inget arbetsmiljöansvar. De anställda på enheten för Överförmyndarsamverkan Alingsås Lerum tillhör Kommunledningskontoret. Kostnaden ligger under köp av tjänster i nämndens budget.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Identifierad risk	Process	Risk-värde	Vad ska kontrolleras?	Metod	Ansvarig	Uppföljning
				Hur ska kontrollen genomföras?	Vem ansvarar för att kontrollen blir genomförd?	När följs kontrollen upp?
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	Granskning/tillsyn		Att granskning av årsräkningar sker i enlighet med beslutad granskningsrutin	Urval av 10 granskade årsräkningar som kontrolleras utifrån vilka poster som har bockats av och vilka som har rimlighetsbedömts samt kontroll av handläggarens korrigeringar Uppföljning av djupgranskningar	Enhetschef	I enlighet med Rutin för återrapportering och granskning av delegationsbeslut. Delårsbokslut och årsredovisning
Brist på lämpliga ställföreträdare	Rekrytering		Att det finns lämpliga ställföreträdare att rekrytera till uppdrag	Uppföljning av ärenden som gått ut på rekrytering vid fler än fyra tillfällen utan att någon person anmält intresse	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning
Olämpliga ställföreträdare	Lämplighetsprovning		Att ställföreträdare kontrolleras i belastningsregister och mot kreditupplysning samt vid behov övriga kontroller	Inför nytt uppdrag Ärlig kontroll Uppföljning av lämplighetsprovning inför nytt uppdrag görs i 5 ärenden	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning
Bristande handläggning eller felaktiga beslut	Myndighetsutövning Handläggning och rutiner		Att delegationsbeslut handläggs i enlighet med lag och rutiner	Checklista för nämndens granskning av delegationsbeslut sparas och noteras	ÖFN Enhetschef	I enlighet med Rutin för återrapportering och granskning av delegationsbeslut

Risk – beskrivning	Risk/sannolikhet	Risk/väsentlighet	Risk och väsentlighet	Hantering
På grund av förskingning eller bedrägligt beteende hos ställföreträdare uppstår risk för ekonomisk skada för huvudmannen, vilket även leder till skadat förtroende för myndigheten.	2	3	6	Uppföljning av Överförmyndarens beslutade mål för granskning av årsräkningar och att granskning genomförs utifrån den beslutade rutinen. Internkontrollpunkt. Målsättning: Eventuella oegentligheter eller andra brister upptäcks och hanteras tidigt.
På grund av brist på lämpliga personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare får huvudmän vänta länge innan de får en ställföreträdare. Befintliga ställföreträdare som vill bli entledigade kan få vänta länge på att bli utbytt.	2	2	4	Internkontrollpunkt. Målsättning: Det ska inte mer än två månader att rekrytera en ställföreträdare till nya uppdrag och inte mer än fyra månader att genomföra ett byte av ställföreträdare.
På grund av bristande kontroll kan aktiva ställföreträdare vara olämpliga i föräldrabalkens mening.	1	3	3	Internkontrollpunkt. Målsättning: Ställföreträdare kontrolleras alltid inför nya uppdrag och alla förordnade ställföreträdare kontrolleras en gång per år.
På grund av brist på skriftliga rutiner uppstår risk att handläggningen inte är korrekt, att beslut fattas av obehörig eller att beslut fattade på delegation inte anmäls.	1	2	2	Internkontrollplan. Målsättning: Det finns skriftliga rutiner för den mest vanligt förekommande handläggningen. Rutinerna är välkända och efterföljs vid handläggning och beslutsfattande. Beslut fattas alltid i enlighet med delegationsordning och anmäls på rätt sätt.
På grund av energibortfall/energiåtgärd kan verksamheten tvingas klara sig utan el under kortare eller längre perioder.	3	2	6	Följs upp inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan.
Förklaring Risk:				
Förklaring Väsentlighetsgrad:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig 2. Mindre sannolik: risken för att fels ska uppstå är mycket liten 3. Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå 4. Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå 				

Förklaring Hantering:

Att ta ställning till hur riskerna ska hanteras. När riskinventering och värdering är gjord ska nödvändiga åtgärder identifieras.

Riskvärde 1-4

Åtgärder bedöms ej nödvändiga.

Riskvärde 6-12

Alternativ 1: Bedöms vara delar av verksamheten där förändring/utveckling är nödvändig för att nå prioriterade mål med indikatorer eller uppfylla krav utifrån nämndens grunduppdrag. Formuleras som mål i nämndens budget/bolagets måldokument.

Alternativ 2: Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken ska åtgärdas/hållas under uppsikt. Återfinns i nämndens/bolagets internkontrollplan, alternativt i kritiska verksamhetsfaktorer om risken bedöms som mindre sannolik/osannolik.

Riskvärde 16

Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken måste åtgärdas direkt. Formuleras som risk med omedelbar åtgärd i nämndens budget.